

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 28 januari 2023

Saken

Omställningsstudiestöd, utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för heltidsstudier på SAP Learning HUB affärssystem under perioden den 16 januari 2023 – den 14 januari 2024.

CSN avslog ansökan med motiveringen att utbildningen NN ska läsa inte finns med i bilagan till studiestödsförordningen och inte är köpt av hans omställningsorganisation. Av motiveringen till beslutet framgick vidare bl.a. följande. En förutsättning för att omställningsstudiestöd ska kunna beviljas för en utbildning hos en annan utbildningsanordnare i Sverige är att en sådan utbildning finansieras av en sådan omställningsorganisation som anges i lagen om omställningsstudiestöd. Eftersom NN:s omställningsorganisation har angett att de inte finansierar utbildningen är förutsättningarna för att kunna bevilja omställningsstudiestöd för hans utbildning inte uppfyllda.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Han har visat genom inskickade handlingar att han befinner sig i en för svensk arbetsmarknad typisk omställningssituation. Parter på arbetsmarknaden har förhandlat fram en lösning där han ges ett utbildningsbidrag vid uppsägning. Denna lösning är mycket vanlig då reglerna i LAS frångås, LAS som för övrigt lättats upp med bl.a. omställningsstudiestödet som motvikt. För detta utbildningsbidrag har han köpt marknadens mest konkurrenskraftiga utbildning för att ställa om till nytt arbete. Trygghetsrådet har godkänt hans utbildning i yttrande till CSN. Han har ingen anknytning till sin tidigare arbetsgivare och har en karenperiod då han inte kan bli återanställd. Hans tidigare arbetsgivare har ingen vinning av hans köpta utbildning

vilket han tolkar som en viktig punkt i lagen om omställningsstudiestöd. Utbildningen kommer i slutändan finansieras av omställningsavtal vid uppsägning genom utbildningsbidrag, CSN genom omställningsstudiestöd och TRR genom kompletterande studiestöd. Han anser att lagtexten antingen är felformulerad eller att andemeningen i lagen tolkas fel eftersom de inte fungerar tillsammans med standardförfaranden på svensk arbetsmarknad.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet med ett yttrande samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

CSN inkom därefter, genom sin rättsavdelning, med ett tilläggsyttrande på nämndens begäran. CSN anförde bl.a. följande. Det finns ett flertal villkor som ska vara uppfyllda för att omställningsstudiestöd ska kunna beviljas. Ett av dessa villkor är att den utbildning som en studerande ansöker om omställningsstudiestöd för måste vara en utbildning antingen vid en läroanstalt i Sverige eller hos en annan utbildningsanordnare i landet. I ärendet är klarlagt att den utbildning NN ska läsa inte finns med i bilagan till studiestödsförordningen. Detta innebär att utbildningen inte är en sådan utbildning som enligt lagens definition ges vid en läroanstalt i Sverige. Frågan är således om utbildningen kan definieras som en utbildning som ges hos en annan utbildningsanordnare i landet. Med annan utbildningsanordnare avses i lagen om omställningsstudiestöd en fysisk eller juridisk person som anordnar utbildning som finansieras av en omställningsorganisation. I förarbetena till lagen om omställningsstudiestöd framkommer bl.a. följande gällande utbildningar hos andra utbildningsanordnare. Förutom de utbildningar som ger rätt till studiemedel enligt studiestödslagen bör även utbildningar hos andra utbildningsanordnare i Sverige ge möjlighet till omställningsstudiestöd, under förutsättning att det är fråga om utbildning som finansieras av en omställningsorganisation, dvs. en utbildning som en omställningsorganisation köper av en fysisk eller juridisk person som anordnar utbildning (prop. 2021/22:176 s. 192).

Mot bakgrund av ovanstående är CSN:s uppfattning att en utbildning ska köpas direkt av en omställningsorganisation för att den ska kunna betraktas som en sådan utbildning hos en annan utbildningsanordnare som kan ge rätt till omställningsstudiestöd. I aktuellt ärende har framkommit att NN själv har köpt den utbildning han ansöker om omställningsstudiestöd för. Eftersom utbildningen inte är köpt av en omställningsorganisation, kan den i lagens mening inte definieras som en utbildning som ges hos en annan utbildningsanordnare i landet. Den omständigheten att NN använt det utbildningsbidrag som han erhållit i samband med sin uppsägning för att bekosta utbildningen eller vad NN anför i övrigt medför inte att CSN gör någon annan bedömning.

NN har fått lämna synpunkter med anledning av CSN:s yttrande men han har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

I 5 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd anges följande. I lagen avses med

omställningsorganisation: Kammarkollegiet, eller en omställningsorganisation som registrerats enligt lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd,
läroanstalt: sådan läroanstalt eller utbildning som avses i 3 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395),
annan utbildningsanordnare: en fysisk eller juridisk person som anordnar utbildning som finansieras av en omställningsorganisation,

I 13 § första stycket lagen om omställningsstudiestöd anges följande.
Omställningsstudiestöd får lämnas för utbildning vid en läroanstalt i Sverige och hos en annan utbildningsanordnare i landet.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om undantag från att omställningsstudiestöd ska få lämnas för utbildning hos en annan utbildningsanordnare i landet.

I 3 kap 2 § studiestödslagen (1999:1395) anges att studiemedel får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

I 3 kap 1 § studiestödsförordningen (2000:655) anges att studiemedel får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som anges i bilagan till denna förordning.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att NN har ansökt om omställningsstudiestöd för studier på utbildningen hos SAP Learning HUB, Professional edition som inte finns upptagen i bilagan till studiestödsförordningen.

Av förarbetena till lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2021:176 s. 188 ff.) framgår bl.a. följande.

”Enligt studiestödslagen får studiemedel lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Läroanstalterna anges i bilagan till studiestödsförordningen. Regeringen anser att även omställningsstudiestöd bör få lämnas för studier vid dessa läroanstalter och utbildningar.

Förutom de utbildningar som ger rätt till studiemedel enligt studiestödslagen bör även utbildningar hos andra utbildningsanordnare i Sverige ge möjlighet till omställningsstudiestöd, under förutsättning att det är fråga om utbildning som finansieras av en omställningsorganisation, d.v.s. en utbildning som en omställningsorganisation köper av fysisk eller juridisk person som anordnar utbildning.”

I ärendet är klarlagt att den utbildning NN ska läsa inte finns med i bilagan till studiestödsförordningen och därmed inte kan ge rätt till omställningsstudiestöd på den grunden.

Frågan är därför om utbildningen är en utbildning som ges hos en annan utbildningsanordnare i landet som är finansierad av en omställningsorganisation och på så sätt kan ge rätt till omställningsstudiestöd.

I aktuellt ärende har framkommit att NN, genom ett utbildningsbidrag han fått från sin arbetsgivare, på egen hand har finansierat den utbildning han ansöker om omställningsstudiestöd för. Eftersom utbildningen därmed inte är finansierad av en omställningsorganisation kan den redan på den grunden inte anses vara en sådan utbildning som ger rätt till omställningsstudiestöd hos en annan utbildningsanordnare i landet. Vad NN har anfört gällande att han använt det utbildningsbidrag som han erhållit i samband med sin uppsägning för att bekosta utbildningen medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Maria Lekarkina

Beslutet har fattats av direktören Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Maria Lekarkina

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning
Kopia till Utbildningsdepartementet